

FRASES FETES

- Abaixar veles:** cedir (en una discussió, en una baralla...)
- Abocar el cabàs:** dir-ho tot.
- Abocar pel broc gros:** parlar clar.
- Acabar en punta:** acabar malament.
- Afluixar els cordons:** pagar, gastar diners.
- Afluixar la llengua:** parlar indègudament.
- Afluixar la mosca:** pagar a desgrat.
- Agafar la paella pel mànec:** poder fer i desfer a voluntat
- Agafar els trastets:** anar-se'n.
- Agafar-se a braç partit:** barallar-se.
- Alçar el cap:** eixir de la pobresa, recuperar-se.
- Alçar la llebre:** descobrir un assumpte.
- Alçar la mà:** amenaçar de pegar a algú.
- Amagar l'ou:** dissimular.
- Anar a mal borràs:** anar molt malament.
- Anar a pams:** amb molta cura.
- Anar a preu fet:** afanyar-se.
- Anar a raig:** gastar en excés.
- Anar a raure a un lloc:** fer cap.
- Anar amb set pams d'ulls:** posar molta atenció.
- Anar calent:** resultar apallissat.
- Anar com un Adam:** mal vestit.
- Anar de bracet:** agafar pel braç.
- Anar de bòlit:** atrafegar-se, actuar precipitadament.
- Anar de borina:** anar de festa.
- Anar de cos:** evacuar.
- Anar de gairell:** anar de costat.
- Anar de gorra:** anar sense pagar.
- Anar de poc:** faltar poc.
- Anar en punt d'onze:** vestit sense que falte cap detall.
- Anar fent:** subsistir sense massa progressos.
- Anar lluny d'osques:** equivocar-se.
- Anar pengim-penjam:** vestir sense gens de cura.
- Anar-se'n a la francesa:** no dir ni adéu.
- Anar-se'n en orri:** fracassar, anar malament.
- Anar-se'n la mà:** passar-se'n de ratlla.
- Arribar a vènit:** realització plena.
- Arribar i moldre:** enllestir ràpidament una cosa.
- Arrufar-se el melic:** acovardir-se
- Badar les pedres:** fer molta calor.
- Baixar de l'hort:** no saber de què es tracta.
- Ballar amb un peu:** saltar d'alegria.
- Ballar l'aigua (a algú):** afalagar, seduir.
- Ballar-la grassa:** tindre molts diners.
- Besar el peus:** humiliar-se.
- Beure's el cervell:** perdre el domini de si mateix.
- Beure's l'enteniment:** fer insensateses
- Bufar i fer ampolles:** fer fàcilment una cosa.
- Buscar les cosquerelles:** provocar.
- Buscar les puces:** importunar.
- Buscar raons:** provocar.
- Buidar el pap:** dir tot el que cal.
- Calfar cadires:** xafardejar.
- Cantar la canya:** renyar.
- Caure del niu:** perdre la innocència.
- Caure l'ànima als peus:** desanimar-se.
- Caure les ales del cor:** descoratjar-se.
- Caure sempre de potes:** eixir ben parat.
- Clavar mossegada:** aprofitar l'avinentesa.
- Conèixer d'una hora:** malpensar.
- Contar sopars de duro:** contar grandeses.
- Córrer la brama:** córrer la veu.
- Costar un argue:** ser treballós.
- Creuar-se els ulls:** treballar en una cosa que fa malbé la vista (cosir..)
- Deixar algú blau:** astorat, esbalaït.
- Deixar pelat:** sense diners.
- Deixar-se caure:** comparèixer.
- Dir-s'ho tot:** sincerar-se.
- Donar ales:** encoratjar.
- Donar calda:** adular.
- Donar carabassa:** dir no a algú que ha demanat la mà d'una xica.
- Donar cent i ratlla:** superar algú.
- Donar garses per perdius:** fer passar una cosa per una altra.
- Donar peixet:** donar confiances.
- Donar un mal pas:** infringir la llei.
- Donar-se a conèixer:** llevar-se la careta.
- Dormir amb l'orella dreta:** vigilar.
- Dormir com un peix:** dormir profundament.
- Dormir de memòria:** dormir panxa per amunt.
- Eixir-se de mare:** Inundar (un riu), exaltar-se.
- Embolicar la troca:** complicar.
- Engolir-se el cullerot:** mostrar-se orgullós.
- Ensenyar l'orella:** no saber dissimular.
- Escampar la boira (el poll):** anar-se'n, marxar per distraure's.
- Escurar la butxaca:** llevar-li els diners a algú.
- Esperar que ploja:** atardar-se.
- Estar a l'aguait:** vigilar.
- Estar a la lluna:** no saber, ignorar una cosa.
- Estar a mata-degolla:** estar barallats, renyits.
- Estar a tot i a totes:** estar decidit a tot.
- Estar al cap (duna cosa):** saber completament una cosa
- Estar al cas:** atendre.
- Estar begut de galtes:** prim.
- Estar com a cal sogre:** seure ben còmode.
- Estar com un cep:** ebrí.
- Estar com un gànguil:** prim.
- Estar de:** tenir afecte, tenir interès.
- Estar de bona lluna:** estar de bon humor.
- Estar de frutis:** estar de mal humor.
- Estar de mala lluna:** malhumorat.
- Estar de pega:** no tindre sort.
- Estar en punxes:** impacientar-se.
- Estar fet una coca:** estar molt malalt o esgotat.
- Estar fins al capdamunt:** estar cansat d'algú o d'alguna cosa.
- Estar fora de to:** perdre la contenció.
- Estar gat:** estar borratxo.
- Estar peix:** no saber res d'un tema.
- Estar per:** estar en lloc d'algú.
- Estar pet:** embriac.
- Estar que peta:** estar massa gros.
- Estar si cau no cau:** perillar.
- Estar tou:** satisfet.
- Estar trencat de color:** estar malalt.
- Estar-se de:** prescindir-ne, renunciar a, abstenir-se de.
- Estirar els ossos:** jeure.
- Faltar un bull (a algú):** tindre poc de treball.
- Fer aigües:** amenaçar ruïna.
- Fer anys i panys:** fer molt de temps.
- Fer bon paper:** se amable.
- Fer bona gavella:** avindre's.
- Fer bondat:** comportar-se bé, especialment un infant.
- Fer bones miques:** entendre's, simpatitzar.
- Fer calaix:** tindre bons ingressos.
- Fer campana:** no assistir a classe.
- Fer cap:** comparèixer, arribar a destinació.
- Fer cara de pomes agres:** estar enfadat.
- Fer casa:** guanyar i estalviar.
- Fer cisa:** estafar.
- Fer com qui sent ploure:** obrar sense fer cas del que hom li diu.
- Fer córrer les tisoires:** criticar.
- Fer costat:** ajudar algú.
- Fer creu i ratlla:** oblidar o perdonar alguna cosa; no voler-ne saber res més.
- Fer curt:** resultar errat per defecte de càlcul.
- Fer denteta:** fer enveja.
- Fer (de) dissabte:** fer neteja.
- Fer eixir els cabells bancs:** fer passar penes.
- Fer el borinot:** remugar en veu baixa.
- Fer el cor fort:** sobreposar-se a les adversitats.
- Fer el desentès:** no donar-se per al·ludit.
- Fer el fet:** obtenir el resultat desitjat.
- Fer el mandra:** tindre peresa.
- Fer el manta:** gandulejar.
- Fer el paparra:** aprofitar-se'n.
- Fer el paperot:** fingir.
- Fer el pes:** convèncer, satisfer.
- Fer el plat (d'una cosa):** donar una gran importància a un tema.
- Fer el préssec:** deixar-se enredar.
- Fer els ulls grossos:** ser permissiu.
- Fer embuts:** no parlar clar.
- Fer entrada de cavall sicilià:** començar alguna cosa amb gran arrancada i no acabar-la.
- Fer escarafalls:** manifestar desaprovació.
- Fer fallida (un comerç):** cessar de fer els seus pagaments.
- Fer feredat:** horroritzar, fer por.
- Fer figa:** fallar alguna cosa.
- Fer fila:** tindre un aspecte ridícul.
- Fer fira:** divertir-se.
- Fer forat:** menjar molt; afectar.
- Fer girar el cervell:** marejar, trastocar.
- Fer i desfer:** manar, regir.
- Fer l'agost:** (en un negoci) guanyar-hi molt.
- Fer l'aleta:** festejar una dona.
- Fer l'ànec:** estar a les acaballes, morir, ofegar-se.
- Fer l'efecte:** semblar per la impressió que produeix.
- Fer l'enze:** fer el desentès.
- Fer l'esquena a algú:** ajudar un altre a progressar
- Fer l'orni:** no donar-se per al·ludit.
- Fer l'ull viu:** espavilar-se.
- Fer l'ullet:** fer un senyal tancant l'ull.
- Fer la creu:** no voler saber res més.
- Fer la gara-gara:** afalagar.
- Fer la ganyota:** morir-se.
- Fer la guitza (a algú):** molestar-lo, destorbar-lo d'allò que vol fer, importunar.
- Fer la mà:** Molestar.
- Fer la murga:** amoïnar, molestar.
- Fer la papallona:** ser inconstant.
- Fer la pilota:** adular.
- Fer la rateta:** reflectir llum amb un espill.
- Fer la visita del metge:** estar poc de temps.
- Fer la viu-viu:** anar tirant.
- Fer llufa:** fallir.
- Fer marrada:** fer camí pegant una volta.
- Fer mans i mànegues:** esforçar-se molt a aconseguir alguna cosa.
- Fer malves:** morir.
- Fer miques (una cosa):** trencar-la en fragments menuts.
- Fer nosa:** obstruir, dificultar.
- Fer nyic-nyic:** molestar amb insistència.
- Fer pam i pipa:** burlar-se.
- Fer patxoca:** fer goig.
- Fer peça:** agradar.
- Fer pits i llonzes:** esforçar-se molt.
- Fer planxa:** equivocar-se.
- Fer plat (d'una cosa):** donar importància.
- Fer racó:** fer guany il·lícits.
- Fer safareig:** dir-ho a tothom.
- Fer salat:** arribar tard.
- Fer tentines:** caminar vacil·lant.
- Fer un barret:** fer una xerrada.
- Fer un bisbe:** dir dos persones alhora les mateixes paraules.
- Fer un jaç:** fer un nyap, un desastre.
- Fer un pensament:** decidir-se.
- Fer un riu:** orinar.
- Fer volar coloms:** il·lusionar-se.
- Fer xixines:** destrossar.

- Fer-la bona:** fer un disbarat, fer-la grossa.
- Fer-li una cara nova:** apallissar algú.
- Fer-ne cinc cèntims:** resumir.
- Fer-ne un gra massa:** excedir-se.
- Fer-se amb algú:** tractar-s'hi.
- Fer-se el minso:** aparentar mansuetud.
- Fer-se escàpol:** escapar-se.
- Fer-se seu:** guanyar-se la voluntat d'algú.
- Fer-se'n creus (d'una cosa):** admirar-se, estranyar-se.
- Ficar cullerada:** intervenir sense ser demanat.
- Ficar el rem:** enganyar-se.
- Ficar la banya:** entossudir-se.
- Filar prim:** pensar de manera subtil.
- Fregar pels morros:** retraure alguna cosa.
- Gastar fums:** resumeir, fatxendejar.
- Girar cua:** anar-se'n.
- Girar full:** canviar de tema, eludir una qüestió.
- Guanyar la joia:** tindre sort.
- Guanyar-se les garrofes:** guanyar-se la vida.
- Haver begut oli:** no tindre ja remei.
- Haver inventat la sopa d'all:** presumir d'intel·ligent.
- Haver xafat merda:** tindre sort.
- Haver-hi gat amagat:** haver-hi intenció oculta.
- Haver-hi mar de fons:** haver-hi desavinences.
- Haver-hi més dies que llonganisses:** sobrar temps per fer alguna cosa.
- Haver-hi roba estesa:** hi ha algú que no ha d'escoltar.
- Haver-ne vist de verdes i de madures:** haver passat per situacions difícils.
- Haver-n'hi per a llogar cadires:** ser alguna cosa curiosa, digna de presenciar.
- Haver-se-les amb algú:** discutir, barallar-se.
- Hi ha roba estesa:** convé callar.
- Jugar-s'hi el coll:** assegurar plenament alguna cosa.
- Jugar-se la camisa:** arriscar-ho tot.
- Lladrar la lluna:** intentar inútilment convèncer.
- Lligar-se bé les espardenyets:** agarrar coratge, prendre precaucions.
- Mantindre a ratlla:** parar els peus.
- Matar el cuc:** menjar una mica.
- Menjar-se la partida:** endevinar les intencions.
- Mossegar-se la llengua:** callar.
- Moure tabola:** divertir-se.
- No arribar als talons:** no poder-se comparar.
- No arribar la sang al riu:** no ser greu.
- No badar boca:** no dir res.
- No cabre a la pell:** sentir-se molt satisfet.
- No deixar-ho florir (alguna cosa):** gastar-la prompte.
- No eixir els comptes:** obtenir un resultat inferior a l'esperat.
- No encendre borrall:** no comprendre res.
- No estar catòlic:** no trobar-se bé de salut.
- No fer ni fred ni calor (una cosa a algú):** ser-li indiferent.
- No fer-ne un brot:** no fer gens de feina.
- No haver ni rei ni roc:** no haver-hi autoritat.
- No haver-hi res a dir:** reconèixer la veritat.
- No menjar per no cagar:** ser un garrepa, gasiu.
- No mirar a la cara:** tindre aversió.
- No mirar cap ni cara:** no tenir respecte a ningú.
- No parar en torreta:** no descansar.
- No poder dir ni fava:** quedar-se sense alé.
- No poder pair:** tindre entravessat.
- No saber avindre's:** no fer lliga, estranyar-se'n molt.
- No saber el que es pesca:** ignorar.
- No tenir ni cap ni peus:** estar una cosa mal feta.
- No tenir retop:** ésser irremediable, no tenir rèplica possible.
- No tindre nom:** ser inaudit (un fet, una cosa, una persona).
- No tindre pilota a l'olla:** no tindre recursos econòmics.
- No tindre retop:** irreduïble.
- No tindre un clau:** no tindre diners.
- No tindre sang a l'ull:** no tindre compassió.
- No tindre trellat:** no tindre sentit.
- No tocar la camisa a la pell:** tindre por.
- No traure res a carregador:** no ficar-se res a la butxaca.
- Omplir el pap:** menjar.
- Pagar a tocatoni:** pagar al comptat.
- Pagar els plats trencats:** rebre sense culpa.
- Pagar la festa:** ser víctima de la diversió dels altres.
- Parar esment:** fixar-se.
- Parlar foradat:** dir incoherències.
- Partir pel mig:** dividir.
- Passar a pèl i repèl:** enganyar.
- Passar de taca d'oli:** excedir-se.
- Passar l'estona:** entretenir-se.
- Passar pel sedàs:** analitzar amb detall.
- Passar per l'adreçador:** haver de fer alguna cosa vulgues o no, fer seguir una vida recta.
- Pegar la cabotada:** estar d'acord.
- Pensar amb els peus:** pensar poc i de mala manera.
- Pesar figures:** fer becaines.
- Perdre bous i esquelles:** quedar-se sense res.
- Perdre el senderi:** perdre el domini de si mateix.
- Perdre l'esma/esme:** descoratjar-se.
- Perdre l'oremus:** embogir, perdre el domini de si mateix.
- Pesar figures:** fer becaines, adormir-se.
- Picar l'ham:** deixar-se enganyar.
- Picar-se les crestes:** barallar-se.
- Ploure a bots i barrals:** ploure molt.
- Portar una bona gepa:** tindre molts deutes.
- Posar en dansa:** posar en curs d'acció.
- Posar fil a la agulla:** posar-se a fer una tasca.
- Posar-se a to:** acordar-se; refer-se.
- Posar-se pedres al fetge:** preocupar-se.
- Posar-se tou:** sentir satisfacció i demostrar-ho.
- Prendre-s'ho a la valenta:** interpretar desfavorablement.
- Pujar a cavall:** esclavitzar dominar.
- Pujar al cap:** marejar.
- Quedar a la lluna de València:** frustrar-se un desig.
- Quedar-se en els ossos:** aprimar-se.
- Quedar-se escurat:** arruïnar-se.
- Rascar-se la butxaca:** pagar.
- Reblar el clau:** insistir.
- Remenar les cireres:** decidir.
- Rentar-se les mans:** desentendre's.
- Saber comptar:** mirar pels propis interessos.
- Seguir la veta:** complaure.
- Semblar gat escorxat:** ser magre, prim.
- Sentir ploure:** desoir, desentendre's.
- Ser al cap del carrer:** concloure una discussió.
- Ser bufar i fer ampolles:** ser fàcil de fer.
- Ser clot i fava:** ser el centre.
- Ser coix de l'ala:** ser poc intel·ligent.
- Ser com la cera:** ser dòcil.
- Ser com posar oli al cresol:** un remei molt bo.
- Ser cul i camisa:** avindre's.
- Ser curt de gambals:** tindre poca intel·ligència.
- Ser d'antiga soca:** ser molt vell.
- Ser de bona dent:** ser menjador.
- Ser de bona fusta:** tindre bon cor.
- Ser de l'olla:** ser dels qui manen.
- Ser de mala mort:** ser de baixa qualitat.
- Ser de sucre:** ser molt delicat.
- Ser el capità manaies:** voler dirigir-ho tot.
- Ser figures d'un altre paner:** tractar-se d'una altra qüestió.
- Ser flors i violes:** anar tot molt bé, resultar fàcil.
- Ser foc d'encenalls:** ser de poca importància.
- Ser huits i nous:** sense valor.
- Ser l'ase dels colps:** rebre les conseqüències.
- Ser a la balança:** estar a punt de resoldre's.
- Ser la mare dels ous:** ser la causa.
- Ser prou:** bastar.
- Ser quatre gats:** ser pocs.
- Ser un cama-roja:** no preocupar-se.
- Ser un cap de suro:** neci.
- Ser un cap gros:** ser un sabut.
- Ser un clau (per a algú):** ser una pena forta.
- Ser (algú) un colador:** beure en excés.
- Ser un neula:** tindre poc caràcter.
- Ser un pegat en un banc:** no escaure-hi.
- Ser un poca-solta:** ser un insensat, sense seny, ni trellat.
- Ser un ull de poll:** ser insuportable.
- Ser una aranya:** traure benefici de tot.
- Ser una espasa:** que destaca en alguna activitat.
- Somiar perdus:** viure als núvols.
- Somiar truites:** creure que quelcom és possible quan no ho és, fantasiar.
- Suar el sagí:** suar molt.
- Suar la cansalada:** fatigar-se.
- Suar la carcanada:** suar molt.
- Tallar el bacallà (l'abadejo):** manar, dirigir.
- Tancar amb pany i clau:** guardar.
- Tindre barra:** ser un pocavergonya.
- Tindre bona barra:** menjar molt.
- Tindre bona garra:** ser caminador.
- Tindre cara i ulls:** tindre seny.
- Tindre corda:** voler continuar fent una cosa.
- Tindre corretja:** tindre paciència.
- Tindre el cap a carrerons:** estar confús.
- Tindre el coll moll:** ser bona persona.
- Tindre el pit carregat:** estar refredat.
- Tindre la mà foradada:** ser malgastador.
- Tindre la paella pel mànec:** Ser l'amo del ball.
- Tindre les mans lliures:** poder fer i desfer.
- Tindre mà esquerra:** saber fer les coses amb diplomàcia.
- Tindre nas:** ser perspicax, d'una visió mental aguda.
- Tindre una flor al cul:** viure còmodament.
- Tindre una retirada:** assemblar-se.
- Tirar de veta:** gastar molt, balafiar.
- Tirar el dau:** decidir-se.
- Tirar el lleu:** fer un gran esforç.
- Tirar pel dret:** actuar resoludament.
- Tirar per terra:** menysprear.
- Tirar-s'ho a l'esquena:** no preocupar-se.
- Tocar campanes:** perdre el cap, no tindre el coneixement molt clar.
- Tocar de peus a terra:** ser realista.
- Tocar el crostó:** apallissar.
- Tocar el dos:** anar-se'n.
- Tocar el pirandó:** anar-se'n.
- Tocar el tendre:** afectar.
- Tocar ferro:** ser supersticiós, previndre's contra la mala sort.
- Tocar l'arpa:** robar.
- Tocar la pera:** molestar.
- Tocar mare:** tornar al punt de partida.
- Tocar totes les tecles:** ocupar-se de moltes coses.
- Tornar la pilota a joc:** puntualitzar.
- Tornar-se de tots colors:** sufocar-se.

- Tractar a baqueta:** tractar amb rigor.
- Traure de polleguera:** traure de les caselles.
- Treballar com un ase:** treballar molt.
- Trobar l'enfilador:** trobar el quid.
- Untar les mans:** Subornar.
- Untar les rodes:** subornar.
- Veure el llautó:** revelar-se allò que hi ha sota l'aparença.
- Vindre a esment:** acudir el pensament.
- Vindre a tall:** ser oportú.
- Vindre com l'anell al dit:** ser oportú.
- Vindre de l'hort:** no saber de què es tracta.
- Voler fondre's:** avergonyir-se.
- Voler la mare i els pardalets:** voler-ho tot.
- Vore's verd (algú):** trobar-se en dificultats, en situació difícil.